

Kommitté 1: Program "En grön ekonomi för fler företag och jobb"

Centerpartiets partistämma 23-26 september 2021

Centerpartiet

1	En stark och grön ekonomi med fler företag	
2	Innehåll	
3	En grön ekonomi för fler företag och jobb	1
4	Reformer för fler företag och jobb	2
5	Fria människor, fria marknader & fri handel	2
6	Regelverk för växande företag	3
7	En stark och oberoende forskning	3
8	Ett Sverige i digital framkant	4
9	Ett modernt energisystem	5
10	Ökade möjligheter för människor	6
11	Minskat utanförskap och en mer flexibel arbetsmarknad	6
12	En jämställd och välmående arbetsmarknad	7
13	Stärkta drivkrafter för jobb och flit	7
14	Grön tillväxt i Sverige och i världen	8
15	En ambitiös och effektiv miljö- och klimatpolitik	8
16	En växande skoglig bioekonomi	9
17	Stärkt äganderätt och lokalt inflytande för klimat och miljö	10
18	En grönare skattepolitik	10
19	Hållbart resande	11
20	Ett Sverige som levererar	11
21	Trygghet i hela Sverige	11
22	En bättre fungerade offentlig sektor	12
23	Det offentligas uppdrag och storlek	12
24	Ett effektivt och rättvist skattesystem	13
25	Starkare offentlig ekonomi	13
26	Mot en ljusare framtid	14
27	Centerpartiet vill att	14
28		
29	En grön ekonomi för fler företag och jobb	
30	Sverige är ett av världens bästa länder. Vi som bor här och de som levde före oss har byggt ett	
31	samhälle som kännetecknas av välstånd, frihet och rättssäkerhet – ett samhälle där vi ser efter	
32	varandra och miljön. Vi rankas ofta i topp när det gäller levnadsstandard, innovationsklimat, och	
33	klimat- och miljöhänsyn. Vi har mycket att vara stolta över.	
34	Flera saker har legat till grund för Sveriges historiska välståndresa. Det rör sig bland annat om en	
35	stark äganderätt som skapat möjligheter till investeringar; en natur och lagstiftning som gjort det	
36	möjligt att bruka, utvinna och förädla råvaror från skogen, berget och åkermarken och, inte minst,	
37	en omtanke om varandra och om miljön. När det kombinerats med innovation och entreprenörskap	
38	har det lett till såväl globala storföretag som kreativa småföretag.	
39	Men resan har inte varit lätt, och många utmaningar återstår. Vi har ett för högt skattetryck och en	
40	stor offentlig sektor som skapat många, krångliga och i flera fall onödiga regelverk som försvårar	
41	för människor, företag och den gröna omställningen. Vi ser också en samhällsdiskussion där grupp	
42	ställs mot grupp, individ mot individ och Sverige har ett utanförskap som behöver brytas.	
43	Till dessa problem måste nu coronakrisens effekter läggas. Vi vet om de direkta effekterna:	
44	tusentals människor har dött och många har förlorat jobbet eller fått se sitt företag gå omkull. Vi	
45	kan ännu inte fullt ut bedöma vilka långsiktiga effekter krisen kommer ha på människors mående	
46	och på ekonomin, men vi kan däremot ana att coronakrisens långsiktiga effekter blir värst för	
47	människor som tillhör utsatta grupper på arbetsmarknaden, som utlandsfödda, unga,	
48	långtidsarbetslösa och personer med funktionsvariationer.	
49	För att vända utvecklingen krävs ett politiskt ledarskap som tar vara på människors arbetsvilja,	
50	innovationsförmåga och kunnande. Det krävs en reformagenda som möjliggör att det Sverige som	
51	reser sig ur krisen är mer hållbart och ekonomiskt starkare än det som gick in i den, ett som	
52	skapar ett tryggare Sverige där alla har en möjlighet att förbättra sin livssituation. Centerpartiet	
53	tar just det ledarskapet.	
54	Centerpartiet vill ge kraft åt varje människa att kunna forma sitt eget liv. Vi är ett framtidsinriktat	
55	och optimistiskt parti. Vi vet att samhället kan bli friare, rättvisare, grönare och bättre. Vi vet att	
56	Sverige, med rätt politik, går en ljusare framtid till mötes. Vi vet att bättre villkor för näringslivet,	
57	särskilt för småföretagare, leder till fler jobb och mer företagande över hela landet. Det leder i sin	

58 tur till ett minskat utanförskap och större offentliga intäkter, vilket kan användas till att förstärka
59 välfärdens kärna, inte minst vården, äldreomsorgen, skolan och rättsväsendet.

60 För att ta vara på människors drivkrafter behöver villkoren för näringslivet, inte minst för
61 småföretagen och entreprenörerna, bli bättre. Människor som lägger ner tid och kapital behöver
62 känna att samhället uppmuntrar och belönar detta. I stället för att försvåra, försämra och begränsa
63 för företagande bör staten säkerställa goda ramvillkor, en sund konkurrens och underlätta och
64 uppmuntra de vill som vill starta och driva företag.

65 För att förbättra villkoren för småföretagen och för att minska utanförskapet behöver skatterna
66 sänkas framför allt på jobb och företagande, eftersom dagens höga skatter och avgifter hämmar
67 människors drivkrafter. Samtidigt finns stora behov inom välfärdens kärna. Sverige behöver därför
68 satsa på välfärden. Samtidigt behöver vi sänka skatten så att fler människor, inte minst med låga
69 inkomster, får behålla mer av sin lön och för att små företag ska kunna skapa fler jobb.

70 Ju större andel människor som jobbar, desto bättre blir den offentliga ekonomin. Skatteintäkterna
71 ökar av att fler människor jobbar och betalar skatt samtidigt som kostnaden för bidragen minskas.
72 För att minska utanförskapet och öka resurserna till välfärden är därför det viktigaste att
73 möjliggöra för fler jobb. Eftersom sänkt skatt skapar bättre förutsättningar för jobb och
74 företagande, är ett sänkt skattetryck en viktig del i att långsiktigt kunna stärka välfärden. Sänkta
75 arbetsgivaravgifter är här en viktig del för att skapa utrymme för företag att anställa fler och skapa
76 mer livskraftiga företag.

77 Allt detta är något vi har visat är möjligt. Såväl under alliansregeringens tid som nu i JA-
78 samarbetet har Centerpartiet drivit igenom betydande skattesänkningar för människor och företag
79 samtidigt som vi satsat stora summor på att stärka välfärden.

80 Ända sedan Centerpartiet grundades har en omtanke om miljön och naturen funnits nära våra
81 hjärtan. Tack vare att människor genom generationer har brukat, vårdat och skött naturen har vi i
82 dag fantastiska kulturlandskap, naturvärden som vi beundrar och en stor del av ekonomin byggd
83 kring brukandet av naturresurser. Vi vet, genom vår långa historia, att brukande och bevarande av
84 naturen går hand i hand. Så länge vi arbetar med ett hållbart brukande finns det inget
85 motsatsförhållande. Samtidig finns det områden med höga naturvärden och stort upplevelsevärde
86 som behöver bevaras underhållas och ibland också restaureras för att även kommande
87 generationer ska kunna njuta av dem.

88 Brukade av naturresurser är grunden för den bioekonomi som nu ersätter fossil energi i allt från
89 transporter till kläder. Detta är en utveckling vi ska uppmuntra, inte försvåra. Svenska företag
90 måste få möjlighet att fortsätta vara ledande i den stora omställning som klimatet kräver, och som
91 teknikutveckling, företagande, digitalisering och automatisering möjliggör.

92 Politik behöver grundas på värderingar och övertygelser. Centerpartiet är ett liberalt parti som
93 söker politiska svar i våra jordnära visioner. Det innebär att utgångspunkten för vår ekonomiska
94 politik är den enskilda människans frihet och rättigheter, en fri marknadsekonomi och ett
95 omhändertagande om varandra och om vår planet.

96 Efter coronakrisen är Sverige i behov av en kraftig nystart med strukturreformer som stärker
97 ekonomin, arbetsmarknaden och bostadsmarknaden i hela Sverige. En kraftig nystart som banar
98 väg för den gröna omställningen och skapar goda villkor för företagen, jobben och välfärden. Där vi
99 trycker tillbaka utanförskapet, ser till att fler få ett jobb att gå till, en egen bostad och skapar ett
100 bättre samhälle, för alla.

101

102 **Reformer för fler företag och jobb**

103 ***Fria människor, fria marknader & fri handel***

104 Sverige är ett exportberoende land vars välstånd byggs av fria människor som verkar på en fri och
105 öppen marknad. Samhällen och ekonomier mår bäst om de är jämställda och får influenser utifrån,
106 eftersom det är när människor och kulturer möts som innovation och dynamik uppstår. Det är
107 därför en självklarhet att grunda vår ekonomiska politik på öppenhet och nyfikenhet gentemot
108 omvärlden.

109 Centerpartiet kommer fortsatt verka för att svenska företag ska kunna delta i globala samarbeten
110 och värdekedjor, och för att Sverige även i framtiden ska ha en öppen och liberal
111 arbetskraftsinvandring. Vi kommer på alla nivåer att fortsätta slåss för rivna gränshinder, lägre
112 tullar och ökad integration.

113 Handel är en viktig faktor för att vi ska kunna tillverka all den miljöteknik som krävs för den gröna
114 omställningen. Samtidigt skapar handelsavtal gemensamma standarder, vilket gör att företag runt
115 om i världen i många fall behöver stärka sitt miljöarbete för att få sälja sina produkter på den
116 europeiska marknaden. För att möjliggöra den gröna omställningen behöver därför EU:s roll i
117 världen stärkas och vi måste teckna fler moderna och hållbara frihandelsavtal. Ett viktigt steg i det
118 är att få till stånd ett långtgående frihandelsavtal mellan EU och USA. Samtidigt behöver WTO
119 reformeras för att nya globala handelsavtal återigen ska kunna tecknas. Ett globalt avtal om sänkta
120 och borttagna tullar på miljö- och klimatteknik behöver vara högsta prioritet för ett reformerat
121 WTO. Som ett första led bör EU gå före och ta bort importtullar på miljö- och klimatteknik.

122 De svenska företagens hemmamarknad är den europeiska marknaden. Handelsutbytet har gjort
123 och gör, Sverige och Europa rikare. Därför ser vi med oro på att vissa vill sätta upp hinder inom, in
124 till och ut från den inre marknaden – vi vill tvärtom fortsätta att fördjupa den inre marknaden.
125 Framför allt tjänster och digitala produkter behöver bli lika lätt att handla över gränserna som det
126 är att beställa en vara från Tyskland eller Italien. Ett viktigt steg för en mer integrerad
127 tjänstemarknad är att förbättra möjligheterna för människor att temporärt jobba och ta uppdrag i
128 olika EU-länder.

129 **Regelverk för växande företag**

130 För att Sverige ska kunna nystarta efter coronakrisen krävs ett företagsklimat som gör det möjligt
131 för företag att växa, anställa och stärka sin internationella konkurrenskraft. De behöver också
132 långsiktiga planeringsförutsättningar, sänkta kostnader och tillgång till välutbildad arbetskraft.

133 Med ny teknik öppnas många möjligheter för ett bättre och mer flexibelt liv. Digitalisering,
134 autonoma fordon och utvecklad bioekonomi är bara några av de saker som kommer förändra hur vi
135 lever våra liv. Det är viktigt att politiken inte i onödan reglerar eller överreglerar teknik i
136 utvecklingsstadiet, utan tvärtom uppmuntrar företag och människor att ta fram och nyttja ny
137 teknik och utveckla nya affärsformer. Det krävs stabila regelverk och förutsägbara, snabba och
138 transparenta tillståndsprocesser.

139 Såväl kostnad som tidsåtgång för företag som söker tillstånd hos kommuner och myndigheter
140 måste minska. Därför vill vi i, i de fall som det offentliga tar ut en handlägningsavgift för
141 tillståndsprocesser, att avgiften ska reduceras om handläggningen för en komplett ansökan drar ut
142 på tiden. På så sätt skapas ett tryck på politiken att skapa snabbare processer.

143 Det är inte bara ansökningar som behöver behandlas snabbt och effektivt, utan även
144 överklaganden. I dagsläget tar överklaganden av bygglov och andra tillstånd lång tid och kräver
145 mycket resurser, vilket resulterar i ett sämre företagsklimat. Centerpartiet vill se över hur
146 systemet med överklagande kan bli effektivare och mindre resurskrävande.

147 Under coronakrisen har många kommuner och myndigheter gjort tillfälliga lättnader i regelverk för
148 företag, såsom generösare tillståndsregler. Så många som möjligt av dessa regellättnader bör
149 permanentas brett i Sverige. Men även det ordinarie arbetet med regelförenkling behöver stärkas.

150 Ett bra företagsklimat avgörs inte bara av vad vi gör i Sverige, utan en väldigt stor del av det
151 regelverk som svenskt näringsliv lever efter beslutas på EU-nivå. Därför är det viktigt att på EU-
152 nivå skapa bra och hållbara regelverk för näringslivet, samt arbetar på nationell nivå för att EU-
153 direktiv inte ska överimplementeras. En genomlysning av relevanta EU-regelverk bör också göras
154 för att rensa bort onödigt överimplementering. Samtidigt behöver Sverige ta större plats i EU.
155 Relevanta myndighet bör få ökade resurser för att marknadsföra möjligheten till EU-karriärer och
156 arbeta för fler svenskar i EU-institutionerna. Regeringskansliet och myndigheter bör stärka arbetet
157 för fler nationella experter från Sverige. Det svenska näringslivet bör involveras tidigare i
158 samrådsprocesser och arbetsgrupper som rör EU-lagstiftning.

159 **En stark och oberoende forskning**

160 För att skapa fler jobb behövs både ett gott företagsklimat och stark forskning och utveckling från
161 både näringsliv och det offentliga. En omfattande och oberoende akademi med fri grundforskning
162 av hög kvalitet, goda testbäddar för modern teknik och stora investeringar i FoU från näringslivet
163 är nödvändiga för att Sverige långsiktigt ska ha en hög och hållbar ekonomisk tillväxt och där nya
164 innovationer och företagsidéer kan växa fram. Sverige är ett av de länder i världen med flest
165 patent per capita. Tyvärr är vi inte lika duktiga på att kommersialisera och få till stånd
166 investeringar i alla patent och innovativa produkter. Förbättrad kommersialisering skulle betyda
167 mycket för svenskt näringsliv genom att vi behåller mer av värdet som skapas från innovationer i
168 Sverige och vi kommer högre upp i värdekedjan. Det innebär att fler företag ser dagens ljus, jobb
169 skapas och nya smarta produkter och tjänster kommer ut på marknaden.

170 Villkoren för forskning, utveckling och kommersialisering behöver därför förbättras i Sverige. För
171 att all den fantastiska verksamhet som genomförs på svenska universitet och högskolor ska få fullt
172 genomslag och bidra till innovationer, företag och välståndsskapande behövs också mer
173 samverkan. Det handlar om att stärka samverkan om grundutbildningen och forskningen mellan
174 lärosäten och med näringslivet, men också genom delade professurer mellan lärosäten och
175 näringslivet.

176 Redan idag satsar näringslivet stora summor på forskning och utveckling, men de samlade
177 forskningsanslagen behöver kraftigt öka, genom ett handslag där såväl näringslivet som det
178 offentliga ökar sina satsningar.

179 Vi vill stärka forskningsinstituten och inkubatorerna, då de har en viktig roll i att knyta ihop
180 akademi, grundforskning och näringsliv genom att erbjuda mötesplatser och
181 testbäddar/demonstrationsanläggningar som är viktiga för framgångar i innovationsprocessen och
182 för framgångsrik kommersialisering. Vi vill också se en utvärdering av det så kallade
183 lärarundantaget, som gör att många forskningsresultat aldrig blir kommersialiserade, för att se om
184 det är det bästa sättet att tillvarata de innovationer och uppfinningar som sker på svenska
185 lärosäten

186 ***Ett Sverige i digital framkant***

187 Trots en stor digital mognad hos befolkningen kommer Sverige absolut sist i OECD:s granskning av
188 hur digitaliserad och datadriven den offentliga sektorn är. Den svenska självbilden av att vi ligger
189 långt fram speglar inte alls prestationen från myndighetsverige. I en allt mer data-driven värld där
190 AI och digitalisering driver utveckling, även i det offentliga, kommer Sverige obönhörligen att halka
191 efter om inte något drastiskt görs. Det är också ofrånkomligt att den som är bäst på AI kommer
192 utöka sitt försprång eftersom lyckade AI-processer leder till ännu bättre AI-processer. Att således
193 ligga efter kommer att kosta Sverige mycket. Samtidigt är det viktigt att teknologiska framsteg
194 inom AI sker med respekt för den personliga integriteten. Det finns ett antal principer som måste
195 genomsyra den offentliga sektorn och som kan vända utvecklingen.

- 196 • Alla offentliga handlingar ska finnas tillgängliga som öppen data om det inte finns särskilda
197 skäl ur exempelvis integritets eller säkerhetsperspektiv.
- 198 • Data som det offentliga samlar in, som inte innehåller personuppgifter eller är
199 integritetskänsliga för enskilda medborgare, ska finnas fritt tillgänglig.
- 200 • Fleroffentliga upphandlingar bör ske med öppen källkod för att kunna vidareutvecklas och
201 integreras med andra fristående tjänster.
- 202 • Teknikbolag måste, precis som andra företag, få en gott bemötande och stöttning när det
203 kommer till att testa tekniker. Regelverken måste vara tillåtande och uppmuntra till
204 innovation och utveckling.

205 Vissa åtgärder kan komma med en initialt högre kostnad, som att upphandla med öppen källkod.
206 Den kostnaden tas dock snabbt i kapp när olika utvecklare kan bygga på varandras arbete snarare
207 än att låsa in det offentliga i låsta system. Exempelvis kan en skolplattform med öppen källkod
208 byggas vidare på av olika entreprenörer som kan hitta nya gränssnitt och tjänster. Medborgare
209 som flyttar mellan kommuner kan få med sig sin data och känna igen sig som användare när
210 staten står för en grundläggande digital infrastruktur i hela landet.

211 I OECD:s rekommendationer till Sverige är det tydligt att det saknas ett ledarskap för
212 digitalisering. DIGG – Myndigheten för digital förvaltning, behöver få större befogenheter,
213 exempelvis genom föreskriftsrätt och med stor möjlighet att granska andra offentliga intuitioners
214 arbete och komma med råd, hjälp och rekommendationer.

215 Sverige har fantastiska förutsättningar med en teknikmogen befolkning, stora mängder
216 registerdata och en kultur som är konsensusdriven. Under coronapandemin har också stora delar
217 av svenskt arbetsliv tagit kraftiga kliv framåt i digitaliseringen. De förutsättningarna kan användas
218 för AI-stöd i allt från snabbare myndighetsadministration till hållbarhetsarbete.

219 I takt med den digitala utvecklingen behöver också de brottsbekämpande myndigheterna hänga
220 med i utvecklingen. Anmälningar måste förenklas, ett IT-brottscentrum upprättas och bankerna
221 måste bli bättre på att flagga för utlandsbetalningar som kan tyda på phishingbrott, där användare
222 luras att lämna ifrån sig lösenord eller bankuppgifter. Konsumenterna behöver dessutom skyddas
223 med garantier på viktiga säkerhetsuppdateringar vid köp av digitala produkter. Sverige kommer
224 aldrig kunna konkurrera med USA och Kina i datorkraft och utveckling. Däremot kan vi ligga i
225 framkant med användandet och implementeringen av befintlig spjutspets teknik. Det kommer ge
226 stora möjligheter för människor och samtidigt frigöra resurser till det offentliga.

227 **Ett modernt energisystem**

228 Energifrågan är helt avgörande för ett konkurrenskraftigt näringsliv med jobb i hela Sverige och för
229 att sänka utsläppen. När nu världen behöver en omstart av ekonomin efter den chock som
230 coronapandemin har utsatt den för vill vi att den göras genom en grön omställning med satsningar
231 på grön teknik och innovationer, på hållbara företag och nya gröna jobb. Vi ska överbygga den
232 situation vi nu befinner oss i till en situation som möjliggör innovationer och omställning till
233 klimatneutralitet. Visa att klimatfrågan inte står i motsats till ekonomisk tillväxt. Att tillväxt också
234 skapar de resurser som gör det möjligt att satsa på grön teknik och klimatsmarta innovationer som
235 också kan exporteras för att bidra till minskade utsläpp i omvärlden.

236 Satsningar behöver göras på bred front, på alla nivåer. Från globala och nationella mål till tydliga
237 konkreta åtgärder som möjliggör för det lokala företaget att satsa på grön teknik. Med rätt insatser
238 kan Sverige gå i bräschen, visa vägen och bli ett klimatföredöme för resten av världen.

239 Sverige har länge haft en stabil efterfrågan på elenergi, men med den pågående omställningen
240 väntas elenergibehovet öka kraftigt. Centerpartiet anser därför att det är viktigt att planera för en
241 ökad efterfrågan. Vi vill att det tas fram ett planeringsmål för att elsystemet år 2040 ska kunna
242 inrymma minst 300TWh utan kapacitetsproblem. För närvarande har vi på årsbasis ett överskott av
243 elenergi som exporteras, men inom landet har vi problem att få den stora mängd el som
244 produceras i norr till söder, där de flesta av användarna finns. Överföringsförmågan i våra nät är
245 inte tillräcklig och elen når inte dit den behövs.

246 I takt med ökade behov av elkraft ökar också behoven av överföring. I dag finns ett problem med
247 att kraften blir inlåst i norr, främst för att vattenkraften finns där och för att överföringskapaciteten
248 är undermålig, med höga elpriser i söder och låga i norr som resultat. Att minska på flaskhalsarna
249 är därför nödvändigt.

250 Samtidigt kommer det historiska mönstret med att norra Sverige förser södra Sverige med el
251 förändras. Flera stora, viktiga men också energikrävande industriprojekt planeras, projekteras och
252 byggs nära elkraften i norra Sverige. Det är en välkommen nyindustrialisering av Sverige, drivet av
253 den marknad som den gröna omställningen skapar. Det är därför viktigt att öka elproduktionen i
254 södra Sverige för att i högre grad klara täcka behovet.

255 Vi vill långsiktigt se ett förnybart elsystem som levererar en konkurrenskraftig, trygg och stabil el
256 till näringslivet och människor. I framtidens energisystem kommer stora delar av produktionen
257 vara flexibel och producera när vind och sol levererar, vilket kräver investeringar i ökad
258 lagringskapacitet för att trygga tillgång till el även när det inte blåser eller när solen inte skiner. En
259 stor del av behovet kommer dock fortsatt täckas av baskraften, som till exempel biokraft,
260 vattenkraft och delar av vindkraften, eftersom det inte är helt stiltje överallt samtidigt.

261 Det är ett annorlunda system mot dagens, och det ställer ökade krav på flexibilitet och lagring.
262 Möjligheterna i ett sådant system är samtidigt stora. Svenska företag kan leverera energitjänster
263 och energikrävande produkter till stora delar av Europa. Centerpartiet kommer fortsatt driva på för
264 en kostnadsreduktion av det förnybara och forskning och användning av lager, såväl batterier som
265 vätgas, kombinerat med återinvesteringar i vattenkraftens dammar och förnyad pumpkraft. För att
266 stimulera detta bör marknadshinder för energilager undanröjas, så som dubbelbeskattning vid upp-
267 och urladdning av batterier, samt system för ersättning och prissättning av systemtjänster ses
268 över.

269 När den förnybara elproduktionen byggs ut samhällets energiomställning och när energikrävande
270 industri ställer om till klimatneutral produktion ökar behoven av överföringskapacitet,
271 energilagring, reglerbar produktion samt systemtjänster. Denna utbyggnad behöver göras till en så
272 låg kostnad som möjligt. Vi vill att de ökade behoven av systemtjänster upphandlas över lång tid
273 och med god framförhållning, samtidigt som kostnaden bärs av de produktionslag som inte
274 levererar nämnda tjänster. På så sätt uppmuntras innovationskraft och jämlikheten mellan
275 kraftslag ökar.

276 Centerpartiet anser att ett antal åtgärder behövs för att snabba på utbyggnaden av både
277 överföring och ny produktion. Exempelvis behöver vi korta ledtiderna för byggnation radikalt och
278 skapa nya avtalsformer för den vars mark används. Den som påverkas kraftigt av exempelvis
279 vindkraftsparker eller kraftledningar bör, likt i Finland, ha rätt till viss ersättning, även om man inte
280 är markägare. Vi vill att marksnåla tekniker, som nedgrävda kablar och nyttjande av befintliga
281 ledningsgator, används när det är möjligt. En utredning för att rensa i regelverken och möjliggöra
282 energiomställningen behöver tillsättas, där Centerpartiets mål om halverade ledtider ska vara
283 bärande. Samtliga berörda myndigheter bör också få i uppdrag att arbeta för att bejaka de
284 svenska energi- och klimatmålen uppfyllnad. Sverige behöver skynda på implementeringen av

285 EU:s elmarknadslagstiftning och fullt ut implementera de krav som ställs på transparens och
286 tillförlitlighet på elmarknaden. För att öka rörlighet och konkurrens på elmarknaden bör alla kunder
287 vid flytt behöva välja ett elavtal. Det skulle i ett slag slopa de dyra anvisningsavtalen.

288 För att öka produkters koldioxidtransparens bör EU införa krav på ursprungsgarantier för
289 elproduktion på timbasis i stället för på årsbasis och införa nya standarder för
290 ursprungsredovisning för drivmedel och vätgas för ökad transparens. En sådan ändring skapar en
291 möjlighet till att bättre matcha utbud och efterfrågan av förnybar produktion, vilket kraftigt
292 stimulerar utbyggnaden av förnybar energiproduktion, när allt fler konsumenter och industrier
293 kommer vilja se hur mycket koldioxid deras inköp har resulterat i.

294 Dessutom behöver EU:s elnät kopplas ihop bättre än i dag. Det är nödvändigt för att hantera den
295 ökade variabla produktionen, och skapar bättre marknadsvillkor för produktion och export av
296 energi utan växthusutsläpp från Sverige till Europa. Svenska kraftnät bör få i uppdrag att öka
297 sammanlänkning av Sveriges elsystem till övriga Europa till 25 procent av den tillgängliga
298 kapaciteten.

299

300 **Ökade möjligheter för människor**

301 ***Minskat utanförskap och en mer flexibel arbetsmarknad***

302 På arbetsmarknaden förtjänar människor att bedömas efter sina kompetenser och färdigheter. Så
303 är det inte alltid i dag. Vi ser konstant hur personer från utsatta grupper, som unga, utrikesfödda
304 och långtidsarbetslösa, har svårare att få jobb och har sämre villkor. Det skapar problem med att
305 försörja sig själva och förstärker därmed utanförskapet. Här behövs åtgärder som gör att
306 människor kommer närmare arbetsmarknaden och stärkta drivkrafter, som sänkta skatter,
307 förändrade trygghetssystem, fler och bättre vägar in på arbetsmarknaden och möjligheter till
308 kompetensutveckling och omskolning mitt i livet.

309 Coronakrisen har tydligt visat behovet av en flexibel arbetsmarknad där företag, arbetsgivare och
310 arbetstagare har möjlighet och kunskap att snabbt ställa om. Dynamiska och innovativa företag
311 har tillsammans med reformer för stärkt konkurrenskraft varit en bärande del av svensk ekonomi
312 och arbetsmarknad under lång tid.

313 Tack vare Centerpartiet har mycket gjorts på sistone för en bättre fungerande arbetsmarknad, inte
314 minst i och med Januariavtalet och den historiska partsuppgörelse som slöts i slutet av 2020.
315 Januariavtalets reform av Arbetsförmedlingen och partsuppgörelsen ökar företagets möjligheter att
316 snabbare anpassa verksamheten till en föränderlig omvärld, samtidigt som de stärker
317 arbetstagarens rätt till kompetensutveckling. Detta är på lång sikt oerhört viktigt för
318 arbetsmarknaden. Men, arbetet med att göra arbetsmarknaden mer flexibel, trygg och
319 omställningsbenägen för alla behöver likväl fortsätta.

320 I dag stänger höga kostnader för att anställa och höga krav på erfarenhet och utbildning ute
321 människor från arbetsmarknaden. För att möjliggöra fler enkla jobb och därmed fler vägar in på
322 arbetsmarknaden behövs lägre kostnader och bättre introduktion till arbetsmarknaden. I dag finns
323 flera olika subventionerade anställningar med syftet att hjälpa människor från utsatta grupper till
324 jobb. Av dessa anställningsformer fungerar nystartsjobb bäst. Vi vill därför att nya insatser
325 framöver främst kommer genom nystartsjobb, samtidigt som antalet olika subventionerade
326 anställningar minskar.

327 Dagens arbetsmarknad förändras i en allt snabbare takt, och en stor del av de jobb vi kommer ha
328 om femtio år finns inte ännu. Därför är det otroligt viktigt att möjligheterna till
329 kompetensutveckling under hela livet förbättras för att möjliggöra utveckling, omställning och
330 trygghet på en mer flexibel arbetsmarknad. Yrkehögskolan behöver fortsätta byggas ut och
331 antalet korta kurser på både grund- och avancerad nivå behöver bli fler. Yrkesvux behöver få sina
332 resurser tryggade över flera år för att bättre kunna planera utbildningar och spegla behovet på
333 arbetsmarknaden. Det digitala utbudet måste öka.

334 I dag finns en stor outnyttjad resurs på svensk arbetsmarknad i form av utländska akademiker och
335 arbetare. Det är dåligt både för Sverige och för människor att deras stora kunskaper inte nyttjas.
336 Sverige behöver bli både bättre och snabbare på att validera utländska akademikers examen och
337 kompetenser. Dessutom behöver det bli möjligt att validera fler färdigheter än i dag. I dag erbjuds
338 validering av vissa färdigheter, såsom målare och elektriker men de systemen behöver byggas ut
339 samt förbättras för att ge fler människor möjligheten att visa upp vad de kan.

340 Förutom att nyttja utländska akademikers kompetenser bättre behöver kvaliteten inom svensk
341 högre utbildning förbättras för att vi ska klara oss på framtidens högspecialiserade arbetsmarknad.
342 Ett problem för universitet och högskolor är att studenter i stor omfattning hoppar av program och
343 kurser, vilket förutom att försvåra planeringen kostar samhälle, lärosäte och studenter stora
344 summor varje år. För att motverka detta, möjliggöra högre kvalitet och öka genomströmningen i
345 den högre utbildningen vill vi ge framtida studenter möjlighet till mer informerade val och utreda
346 möjligheten för lärosäten att ta ut en mindre avgift för kursadministration.

347 Digitaliseringen har inneburit en stor möjlighet för många människor. Vi ser exempel på det i dag
348 på arbetsmarknaden, där den så kallade gigeekonomin skapar mängder av nya jobb, både
349 högkvalificerade och jobb utan krav på utbildning. Detta skapar en mer dynamisk och flexibel
350 arbetsmarknad som snabbt kan anpassa sig till nya omständigheter och behov, och öppnar nya
351 vägar in i jobb för personer som idag står utanför. Samtidigt är det viktigt att även människor inom
352 gigeekonomin erbjuds en trygghet. Dagens socialförsäkringssystem och möjligheter att säkra
353 arbetsmiljön är inte anpassade för gigarbetare, vare sig de är företagare eller arbetstagare.
354 Gigeekonomin måste på ett smidigt sätt komma in i de offentliga trygghetssystemen och
355 arbetsgivare behöver ta ansvar för att personalen får bra arbetsvillkor, utan att gigeekonomin
356 överregleras och därmed straffas ut.

357 ***En jämställd och välmående arbetsmarknad***

358 Det finns flera exempel på att kvinnor idag ges generellt sämre förutsättningar på
359 arbetsmarknaden. Kvinnor har lägre löner för såväl lika som likvärdigt arbete, tar ut mer av
360 föräldraförsäkring och VAB-ersättning samtidigt som män i större utsträckning tar del av insatser
361 som för dem närmare arbetsmarknaden, som stöd till näringsverksamhet eller subventionerade
362 anställningar. Detta är bara några exempel av många på hur kvinnor och män ges olika
363 förutsättningar, på grund av strukturer och normer i samhället och politiken.

364 I slutändan resulterar det i en sämre ekonomisk situation för kvinnor än män, att skillnaden i
365 antalet år på arbetsmarknaden blir stor, vilket visas i att kvinnors totala inkomster endast uppgår
366 till 77 procent av männens, att kvinnor får en lägre pension samt att kvinnor har ett mindre
367 ägande och i mindre omfattning är företagare. Myndigheter måste på ett strukturerat och
368 kontinuerligt sätt arbeta med och ge likvärdig information och vägledning till kvinnor och män om
369 hur olika val påverkar ens ekonomiska situation, och bli bättre på att analysera könsuppdelad
370 statistik för att kunna dra lärdom om hur den ekonomiska jämställdheten kan öka. Det viktigaste
371 för att förbättra kvinnors ekonomiska situation, både under de yrkesverksamma åren samt under
372 pensionen, är en jämställd arbetsmarknad.

373 Dagens föräldraförsäkring är problematisk ur såväl jämställdhetsperspektiv som i privat- och
374 samhällsekonomisk mening. Alltför många människor, de flesta kvinnor, är frånvarande från
375 arbetsmarknaden under lång tid och därigenom förlorar de i såväl löneutveckling som
376 karriärmöjligheter. Konsekvenserna för den ekonomiska levnadsstandarden riskerar att bli
377 livslånga. För att stärka kvinnors roll, inte minst utrikesfödda, på arbetsmarknaden och för att
378 möjliggöra ett jämnare uttag av föräldraförsäkringen, vill Centerpartiet genomföra en bred översyn
379 av föräldraförsäkringen för att utarbeta en modern föräldraförsäkring som ser till barnets bästa
380 och ökar jämställdheten.

381 Den svenska arbetsmiljön är bland världens bästa, men även världens bästa arbetsmiljö kan bli
382 bättre. Att fortsätta förbättra arbetsmiljön skulle framförallt undvika mycket mänskligt lidande,
383 men också medföra stora summor för samhället genom minskade sjukskrivningstal. Flera saker
384 kan göras för att förbättra det förebyggande arbetsmiljöarbetet. Till exempel bör Arbetsmiljöverket
385 få ett tydligare serviceuppdrag för att stötta och hjälpa arbetsgivare i deras arbetsmiljöarbete.
386 Därtill bör enskilda näringsidkare, liksom andra på arbetsmarknaden, få möjlighet till att göra avdrag
387 för friskvård, motsvarande friskvårdsbidraget.

388 ***Stärkta drivkrafter för jobb och flit***

389 Det ska alltid löna sig att jobba och anstränga sig, samtidigt som människor som behöver
390 samhällets stöd ska erbjudas det. En grundläggande princip i Sverige är att de som av olika skäl
391 inte kan försörja sig själva får stöd av samhället. Den tryggheten är viktig för att människor inte
392 ska drabbas av fattigdom, men också för att människor inte ska hindras från att till exempel byta
393 jobb av rädslan att hamna där. Samtidigt innebär dagens system att det i vissa fall inte lönar sig
394 tillräckligt att ta ett arbete, eftersom skillnaden mellan bidrag och arbete helt enkelt är för liten.

395 För att öka drivkrafterna till arbete och minska utanförskapet vill vi att det ska löna sig mer att
396 jobba och driva företag, såväl genom sänkta skatter som att ersättningssystemen i större
397 utsträckning ska uppmuntra till jobb.

398 Genom att sänka skatten på de först intjänade kronorna blir det mer lönsamt att gå från bidrag till
399 arbete. Centerpartiet vill därför kraftigt sänka skatten för de med låga- och medelhöga inkomster,
400 genom att göra de första ca 100 000 kronor varje person tjänar per år skattefria. Detta skulle
401 innebära över 5000 kronor mer per år jämfört med idag för en person med låga inkomster, vilket
402 kraftigt skulle gynna framför allt de med låga arbetsinkomster. För människor som har
403 försörjningsstöd skulle detta kraftigt öka drivkrafterna att gå från bidrag till jobb, men samtidigt
404 befinner sig de personerna ofta så långt från arbetsmarknaden att detta inte räcker utan mer
405 behöver göras. Det är rimligt att den som mottar försörjningsstöd också förväntas vara aktiv i att
406 söka jobb eller på annat sätt ta steg till att komma närmare arbetsmarknaden. Därtill behöver
407 försörjningsstödet reformeras så att den som tar ett arbete får behålla mer av försörjningsstödet
408 under en begränsad period.

409 Även bidragssystemen behöver reformeras för att uppmuntra arbete och premiera den som under
410 längre tid betalat skatt. I dagsläget räcker det med att en person jobbat i drygt ett år för att få full
411 tillgång till vissa ersättningsystem. Samtidigt har den bärande inkomstbortfallsprincipen, som
412 innebär att ersättningen matchar lönen, gröpts ut över tid eftersom ersättningstaken inte höjts i
413 takt med reallöneutvecklingen. Detta får till följd att en person som arbetat en kortare stund får
414 likartad ersättning som en person som under lång tid betalt hög skatt. Detta kan riskera systemets
415 legitimitet, eftersom människor kan uppleva att de inte får det som de betalar för, och det kan
416 kännas orättvist att personer som är nya på arbetsmarknaden, eller har kraftigt lägre lön, får
417 samma ersättning som en som arbetat länge.

418 Vi vill skapa ett mer rättvist ersättningsystem, med större drivkrafter till arbete, via att
419 kvalificeringsperioden innan en person når ersättningstaket förlängs samtidigt som taken i
420 ersättningsystemen justeras uppåt i relation till de nivåer som gällde innan coronapandemin.

421 Det behöver också löna sig mer att utbilda och anstränga sig för alla i Sverige. Det behöver bli mer
422 attraktivt för företag att lägga huvudkontor i Sverige, och enklare att locka hit forskare,
423 företagsledare och internationell rörlig spetskompetens i syfte att stärka näringslivets
424 konkurrenskraft. Färre ska behöva betala statlig inkomstskatt och skatten de betalar måste bli
425 lägre. Sveriges långsiktiga målsättning behöver därför vara att inkomskatteskalen ska bli mindre
426 brant.

427 Idag skapas fyra av fem nya jobb i de små företagen. Därför behöver de små och växande
428 företagen lägre kostnader för att kunna bidra med ännu fler nya jobb. Dagens svårgenomträngliga
429 kapital- och företagsbeskattning behöver förbättras. I dag utgör den ett lapptäcke av olika
430 regelverk och avdrag som fullt ut endast förstås av ett fåtal människor. För den som har resurser,
431 och exempelvis kan betala för skatterådgivning, skapar det snåriga regelverket goda möjligheter
432 att sänka sin skatt, medan den enskilda företagaren utan stöd tvingas betala en hög skatt. Det
433 behöver bli både enklare och billigare att vara företagare i Sverige. 3:12-reglerna behöver ses över
434 i syfte att sänka skatten och förenkla för de ägarledda små företagen, bland annat via att höja
435 gränsen för den så kallade förenklingsregeln. Därutöver behöver regelverket bli mer lättförståeligt
436 för att sänka även de administrativa kostnaderna.

437 **Grön tillväxt i Sverige och i världen**

438 ***En ambitiös och effektiv miljö- och klimatpolitik***

439 Klimatet är en internationell fråga, som världen måste hantera och möta tillsammans.
440 Centerpartiet kan inte styra vad andra länder väljer att göra, men vi kan via EU se till att våra
441 gemensamma regelverk är så ambitiösa och bra som möjligt för att vi ska klara av Parisavtalet. För
442 att EU ska bli klimatneutralt senast 2050 finns det inget viktigare än att de fossila utsläppen
443 kraftigt minskar. Centerpartiet kommer därför fortsätta att ständigt och på alla nivåer arbeta för
444 höjda mål när det kommer till utfasningen av fossil energi och fossila råvaror, och samtidigt arbeta
445 för att höja målen när det förnybar energi och förnybara råvaror.

446 De antagna klimatmålen skapar, tillsammans med ny teknik, affärsmöjligheter för innovativa
447 företag. Det är dessa affärsmöjligheter som leder vägen för omställningen, inte bakåtsträvande rop
448 om minskad ekonomisk aktivitet. Ekonomisk tillväxt och omhändertagande om miljö och klimat går
449 hand i hand, vilket vi i Sverige visat via att förena en växande ekonomi med minskade utsläpp.

450 Det är enormt stora investeringar som företag, Sverige och EU kommer göra för att ställa om
451 samhället. För att skapa goda investeringsmöjligheter i omställningen behöver miljö- och
452 klimatpolitiken främja marknadsdriven innovation och vara långsiktig och kostnadseffektiv. Här vill
453 vi att staten, tillsammans med näringslivet, tar fram moderna verktyg för riskdelning för forskning
454 och utveckling och uppskalning av innovativa bolag inom miljö- och klimatteknik.

455 Att Sverige är ett attraktivt land att investera och driva företag i är därför av stor vikt. För att öka
456 omställningstakten vill vi därför, liksom Irland och Nederländerna, låta företag som gör miljö- och
457 klimatsmarta investeringar skriva av värdet på dessa investeringar snabbare, för att göra en
458 investering mer intressant.

459 EU:s utsläppshandelssystem EU ETS är ett av det mest effektiva verktyget vi har i kampen mot
460 utsläppen, eftersom det både reglerar och prissätter utsläpp. För att utvidga denna effektiva
461 prisstyrning vill Centerpartiet att ETS omfattar fler sektorer samt att den fria tilldelningen av
462 utsläppsrätter fasas ut. För att förhindra risken för koldioxidläckage och försämrad konkurrenskraft
463 vid utfasning av den fria tilldelningen bör EU:s handelspartners lättare kunna koppla sina
464 utsläppshandelssystem mot EU ETS. På ett sådant sätt tar vi viktiga steg på vägen mot ett globalt
465 koldioxidpris. De handelspartners som inte har välfungerande eller tillräckligt ambitiösa
466 utsläppshandelssystem kommer enligt förslag från EU-kommissionen i stället få betala en WTO-
467 kompatibel koldioxidgränsavgift till dess att de har ett utsläppshandelssystem som prissätter
468 utsläpp på ett fullgott sätt.

469 Även om vi i så stor utsträckning som det bara är möjligt ska minska utsläppen räcker inte det,
470 utan vi behöver använda oss av minusutsläpp – det vill säga att ta bort koldioxid ut atmosfären.
471 Därför kommer vi driva på för att det införs ett bonus- eller handelssystem, liksom EU ETS, för
472 minusutsläpp på EU-nivå. Dessutom finns det innovationer som möjliggör återanvändning av
473 infångad koldioxid, vilket kan bidra till ökad resurseffektivitet. Relevant lagstiftning på alla nivåer
474 behöver här ses över för att stödja utvecklingen.

475 Det behöver vara lätt för människor att göra medvetna och klimatvänliga val. Det bästa sättet att
476 underlätta för människor att göra enkla val är via prissignalen. Därför vill vi titta på möjligheterna
477 att på EU-nivå införa koldioxidmärkning av fler produkter, förstärka systemet med
478 ursprungsgarantier samt driva på för införandet av ett EU-gemensamt produktpass för att öka
479 spårbarheten i en produkts värdekedja och öka transparensen och information för tillverkare,
480 återvinnare och slutkonsument.

481 För att öka det marknadsekonomiska inslaget i miljöpolitiken vill vi utöka producentansvaret till fler
482 områden och införa fler avgiftsfinansierade fonder på områden där reguljär återvinning inte är
483 möjlig. Exempel skulle kunna vara vissa plastfraktioner eller glasfiberprodukter, där endast
484 förbränning eller deponi finns som alternativ i dag. För att öka möjligheterna till återanvändning
485 eller materialåtervinning bör industrin själva i högre grad ta ett ekonomiskt ansvar för forskning
486 kring nya tekniker och kostnadsreducering.

487 I dag bidrar utvecklingsländer till en relativt liten andel utsläpp av växthusgaser per capita. Men
488 om dessa länders ekonomier utvecklas till att ha samma stora klimatavtryck som västvärlden blir
489 effekten på klimatet och den biologiska mångfalden stor. Vi har både ett ansvar och ett intresse i
490 att stödja etableringen av mer hållbara utvecklingsmönster världen över. För att hjälpa till att
491 tillsammans klara av klimatomställningen bör en markant större del av det svenska och europeiska
492 biståndet riktas mot klimatåtgärder. Att främja klimatinvesteringar och klimatomställning i
493 företagande i utvecklingsländer är klokt både för klimatet och för den ekonomiska utvecklingen i
494 dessa länder. En ökad andel klimatbistånd bör inkludera ett större samarbete med privata
495 näringslivet och innovativa finansieringsformer.

496 ***En växande skoglig bioekonomi***

497 En stor del av Sveriges klimatarbete görs dagligen av Sveriges dryga 330 000 skogsägare.
498 Skogsägarnas långsiktiga och hållbara brukande, ofta över flera generationer, är viktiga för den
499 svenska skogens välmående och är grunden för att den växer och årligen binder tiotals miljoner
500 ton koldioxid. Tack vare en stark äganderätt och frihet att ansvarsfullt bruka sin skog bygger alla
501 skogsägare välstånd för Sverige, skapar sysselsättning i hela landet samt lägger grunden för stora
502 exportöverskott.

503 Skogen och bioekonomin, det vill säga den cirkulära ekonomin som baseras på förnybara råvaror,
504 spelar en viktig roll för att vi ska nå våra klimatmål. Utan en aktivt brukad skog kan vi inte ersätta
505 produkter av fossila råvaror med produkter från förnybara källor. Dessutom kommer ett fortsatt
506 långsiktigt upptag av koldioxid i brukad skog och mark vara ett viktigt komplement för att nå
507 målen om klimatneutralitet, även om det viktigaste verktyget för att nå klimatneutralitet alltså
508 kommer vara att fasa ut fossil energi och fossila råvaror.

509 För att säkerställa stabila, långvariga och klimateffektiva naturliga kolsänkor över tid och för att
510 realisera skogens potential att ersätta fossila material behövs ökad tillväxt i Sveriges skogar, vilket
511 kräver stärkt konkurrenskraft. Även förutsägbarhet från staten angående ägande- och

512 brukanderätt och regelverk är centralt, liksom en förbättrad samverkan mellan skogliga
513 intressenter.

514 Sverige bör ha som mål att realisera den potential som finns, nämligen att öka tillväxten i Sveriges
515 skogar med 20 procent fram till 2050, jämfört med i dag. Skulle den potentialen realiseras
516 möjliggör det en ökad koldioxidinbindning på tiotals miljoner ton per år och möjligheten att i stor
517 skala fasa ut fossila råvaror, fossila bränslen och fossil energi. Det innebär dessutom nya
518 jobbtillfällen inom bioekonomin i hela landet. Det gör skillnad för klimatet och för aktörer genom
519 hela värdekedjan.

520 Alla delar av bioekonomi, från den enskilda skogsägaren till biodrivmedelsproducenten, behöver
521 ständigt arbeta för att bli mer hållbar och innovativ. Det kräver långsiktiga spelregler för alla som
522 ingår i bioekonomikedjan, från skogsägare till industri. Det kräver även långsiktighet för forskning
523 och produktutveckling för allt från biodrivmedel och plastsubstitution till textilier och träbyggnation,
524 samt, frihet att själv bestämma över vad som sker med råvara och restprodukter. Vi vill därför öka
525 den statliga finansieringen av forskning och utveckling i den växande bioekonomin, och vi kommer
526 ständigt, på alla nivåer, arbeta för att marknaden ska verka fritt inom de antagna spelreglerna.

527 För att snabbare fasa ut fossila råvaror vill vi att mer återvunnet och biobaserat material ska
528 blandas in i plast, genom en kvotplikt. En sådan kvotplikt bör även omfatta inblandning av
529 biobaserade plaster, för att stimulera efterfrågan på material från bioekonomin, och kvotplikten
530 kan med fördelas kombineras med ett marknadsdrivet certifikatsystem.

531 ***Stärkt äganderätt och lokalt inflytande för klimat och miljö***

532 Ägande- och brukanderätten behöver stärkas i flera led för att understödja klimatomställningen.
533 Klimatomställningen kräver exempelvis utbyggd elnätskapacitet, men det lokala motståndet mot
534 detta kan vara stort, ofta grundat i en känsla av att man inte blir tillräckligt ersatt för det intrång
535 investeringen innebär eller att man inte känner sig tillräckligt delaktig. Här behöver Svenska
536 Kraftnät jobba mer transparent för att skapa förtroende hos befolkningen.

537 För att lyckas med klimatomställningen är det av stor vikt att trygga försörjningen av de
538 innovationskritiska metaller och mineraler som behövs i modern miljöteknik. I dag är Sverige och
539 EU i hög grad beroende av import från ett fåtal länder vilket gör tillgången sårbar och
540 säkerhetspolitisk riskabel. Samtidigt har Sverige avsevärda fyndigheter av dessa metaller och goda
541 förutsättningar att bedriva en hållbar utvinning av dessa, vilket också skapar betydande
542 exportmöjligheter. Storskalig återvinning är viktigt men kommer inte kunna tillgodose framtidens
543 behov. För att utvinning ska bli möjligt behövs en ökad acceptans hos markägaren och hos
544 lokalbefolkningen. Vi vill därför se en höjning av mineralavgiften samtidigt som den del av
545 mineralavgiften som i dag tillfaller staten bör gå till lokalsamhället vars närmiljö påverkas.

546 Miljön ser inte likadan ut i vare sig Sverige eller EU. Därför måste det lokala inflytandet och
547 bestämmandet över miljön stärkas. Nationell detaljreglering och EU-lagstiftning utan möjlighet till
548 lokalt inflytande, eller hänsyn till den skiftande naturen i EU, kommer med stora risker, eftersom
549 det minimerar inflytande de som bäst känner till området. I dagsläget finns en uppsjö av
550 riksintressen som i vissa fall omöjliggör eller försvårar utbyggnad av till exempel förnybar energi.
551 Vi vill att alla riksintressen inventeras i syfte att utreda kring vilka ett lokalt inflytande kan införas,
552 i syfte att öka flexibiliteten i tillämpningen. Dessutom kommer vi fortsätta att verka för att EU-
553 lagstiftning tar hänsyn till medlemsstaternas olika utgångslägen och skiftande naturer.

554 ***En grönare skattepolitik***

555 För att vi ska gå mot ett mer hållbart samhälle behöver skattepolitiken vara långsiktigt hållbar. Att
556 beskatta utsläpp av växthusgaser och miljöförstöring är därför viktigt för att klara av
557 klimatomställningen. För att stärka svensk konkurrenskraft och bidra till fler jobb är det samtidigt
558 viktigt att detta kombineras med sänkta skatter på jobb och företagande.

559 Centerpartiet vill fortsätta växla höjda skatter på miljöförstöring mot sänkta skatter på jobb och
560 företagande. Därför vill vi fasa ut alla nedsättningar som i dag finns av koldioxidskatten, men inte
561 på bekostnad av branschens konkurrenskraft. En utfasning behöver därför gå hand i hand med
562 sänkta kostnader för branscher som påverkas, eller någon annan form av kompensation som
563 hjälper till att ställa om. Det totala kostnadstrycket för branschen ska med andra ord inte höjas,
564 men alla företag och branscher måste betala fullt pris för sina utsläpp.

565 De nuvarande miljöskatterna behöver utvärderas i syfte att stärka miljöstyrningen och minska de
566 delar som inte styr mot en mer miljövänlig konsumtion. De miljöskatter som i utvärderingar inte
567 har någon, eller liten, miljöstyrande effekt bör antingen växlas mot bredare skattebaser eller göras

568 om för att få en starkare miljö- och klimatstyrande effekt. Det bör även göras en grundlig översyn
569 av skatter som kan motverka övergången till en mer cirkulär ekonomi.

570 **Hållbart resande**

571 Människors möjligheter att resa, träffas, handla och möta nya kulturer utvecklar oss som individer
572 och samhälle. Företagens möjligheter till tillgängliga, prisvärda och hållbara transporter är
573 avgörande för tillväxt och konkurrenskraft. Det ställer stora krav på att framtidens transportsystem
574 är hållbart. Centerpartiet kommer därför fortsatt driva på för att EU:s koldioxidstandarder för
575 vägtransporter skärps, samt att andelen förnybara drivmedel ökar.

576 Framtidens transportsystem kommer till skillnad från dagens till stor del att vara autonomt och
577 integrerat i vårt elnät, både som energireserv och som energianvändare. Det ställer krav på goda
578 laddmöjligheter över hela Sverige samt en väl utbyggd vätgasinfrastruktur. En nationell plan måste
579 tas fram för att identifiera kritiska stråk för utbyggnad av laddmöjligheter och vätgasinfrastruktur,
580 och det bör utredas hur bränslecellståg och vätgasdrivna färjor kan nyttjas och upphandlas för drift
581 i Sverige. När staten upphandlar trafikavtal måste de ställa tydliga och teknikneutrala miljökrav för
582 att säkerställa att Sveriges miljömål nås för samtliga transportslag utan att merkostnaden för
583 omställningen drabbar enskilda regioner. Det är viktigt att komma ihåg att det primära är att det
584 är utsläppen som ska bort, inte transporterna. Därför är det av stor vikt att lagstiftningen till så
585 stor del som möjligt är teknikneutral, för att möjliggöra innovation och nytänkande.

586 I dag betalar landsbygdsbor hög skatt, men har inte ett kollektivtrafikutbud som matchar nivån på
587 skatten. Här kan digitalisering, automatisering och elektrifiering innebära en stor mobilitetsökning
588 för landsbygden. Självkörande elbilar och större nyttjande av anropsanstyrd kollektivtrafik skapar
589 en större flexibilitet. Efter coronakrisen lär våra resmönster förändras, i samband med att fler
590 väljer, och kommer kunna, att jobba hemifrån några dagar i veckan. Det skapar större
591 arbetsmarknadsregioner, som i sin tur kräver en översyn och utbyggnad av transportsystemen.

592 Moderna cykelstråk och en väl utbyggd kollektivtrafik i och mellan städer är effektiva verktyg för
593 att minska bullret och trängseln eftersom det kan få fler människor att välja andra transportsätt
594 framför bilen, vilket är nödvändigt för att minska växthusgasutsläppen. Fler nya cykelleder inom
595 och mellan orter bör därför rustas upp och anläggas de närmaste åren, och regelverket för att
596 bygga cykelleder förenklas. Trängselskatt är en finansieringskälla som visat sig vara effektiv. De
597 stadsområden som vill införa trängselskatt för att finansiera utbyggnad av kollektivtrafik och
598 modern infrastruktur bör därför tillåtas att göra det.

599

600 **Ett Sverige som levererar**

601 **Trygghet i hela Sverige**

602 Postnummer ska inte avgöra en människas levnadsöde. Vi vill ha ett Sverige där det är möjligt att
603 bo och verka i hela landet; i städer, mindre orter och på landsbygden. Olika områden har dock
604 olika strukturella förutsättningar och står inför olika utmaningar. Just därför har decentralisering av
605 makt och beslut varit vägledande för Centerpartiet genom historien, och kommer så vara även
606 framöver.

607 Att skapa ett tryggt samhälle är en av politikens absolut viktigaste uppgifter. Utan trygghet kan
608 inte människor leva en tillstymmelse av det liv de vill leva. Oavsett din livssituation ska du känna
609 dig trygg i Sverige. Kvinnor ska inte behöva välja alternativa vägar hem på kvällen, företagare ska
610 inte behöva vara rädda för rånrisken och människor på landsbygden ska veta att polisen kommer
611 om något händer.

612 Det finns ingen snabb och enkel lösning för att öka tryggheten. Det krävs ett långsiktigt och
613 målmedvetet socialt arbete som minskar rekryteringen. Detta i kombination med ökade resurser till
614 brottsbekämpande myndigheter, fler poliser i yttre tjänst över hela landet, ökad och bättre
615 samverkan mellan myndigheter, nya utredningsverktyg och mer resurser till de rättsvårdande
616 myndigheterna kommer att trycka tillbaka den brottslighet som finns.

617 För att skapa trygghet och möjligheter för alla i Sverige behöver områden ha tillgång till likvärdig
618 service. Att skolan många gånger är bättre i innerstaden än i utsatta områden är ett exempel på
619 hur utanförskapet förstärks, ett annat är antalet närvarande poliser sett till antalet brott och ett
620 tredje tillgången till vård.

621 Tyvärr tar sig alltför många satsningar på området sig uttryck av kortare projekt, medan det som
622 verkligen är avgörande är att de grundläggande funktionerna i en kommun eller region fungerar
623 lika väl i dessa områden som i andra delar. Ett helhetsgrepp behöver tas för att lösa utmaningarna

624 i de utsatta områdena, därför bör det tas fram en nationell strategi för att dessa områden blir säkra
625 och trygga boendemiljöer. Vi vill också se en jämförande genomlysning av nivån på offentliga
626 grundläggande funktioner i utanförskapsområden och innerstad. Inte minst kvaliteten i skolan
627 bör ingå, då det är en avgörande del i att lyfta unga människor, skapa framtidstro och vara början
628 på en livsresa. Genomlysningen ska ge beslutsfattare bättre möjlighet att se var de grundläggande
629 offentliga funktionerna brister och därmed behöver förbättras.

630
631 Det måste finnas saker som sjukvård, skola, bredband, telefoni, postväsende och en väl
632 underhållen infrastruktur över hela landet. En dåligt underhållen landsväg är dels en fara för dess
633 trafikanter, dels dålig ur miljö- och klimatperspektiv. Vi vill därför långsiktigt se kraftiga förstärkta
634 resurser till underhåll av vägar på landsbygden och järnvägar, för att garantera att dagens
635 infrastruktur håller måttet. Fortsatt stöd till utbyggnad av digital infrastruktur är av stor vikt. Det
636 offentliga kärnuppgifter – i form av bland annat vård, skola, omsorg och polis – behöver vara
637 tillgängliga och av god kvalitet för alla medborgare.

638 För att öka tryggheten, minska utanförskapet och långsiktigt minska det offentliga kostnader
639 behöver det förebyggande sociala arbetet öka. Ett effektivt förebyggande arbete kan motverka att
640 unga personer lockas till kriminalitet, precis som ett bra förebyggande arbete kan förbättra
641 arbetsmiljön, vilket har en positiv effekt på antalet sjukskrivningar.

642 För att få mer resurser till förebyggande insatser och öka innovationstakten i offentlig sektor är det
643 viktigt att också låta privata aktörer bidra. Ett sätt att öka det förebyggande arbetet är via
644 ersättningsmodellen sociala utfallskontrakt, som är ett sätt att kanalisera engagemang från
645 företag och civilsamhälle. Sociala utfallskontrakt innebär att offentligt och privat kapital investeras i
646 förebyggande åtgärder och att den som utför arbetet blir ersatt för hur väl målpuffyllelsen är.

647 Detta sätt att få mer investeringar och innovationer som bidrar till att stärka det förebyggande
648 arbetet kan användas för alla typer av sociala och förebyggande arbete. Vi vill skapa ett nationellt
649 centrum för utveckling av denna modell, bland annat för att förbättra resultatmätningar och för att
650 samla och sprida kunskap om den. Det är också viktigt att identifiera lagstiftning som försvårar för
651 kommuner att använda sig av sociala utfallskontrakt bör ses över.

652 En trygghet som politiken varken kan eller bör skapa är den sociala trygghet som människors
653 deltagande i civilsamhället skapar; de små gemenskaper som vi frivilligt väljer att ingå i är av
654 yttersta vikt för att skapa ett gott och tryggt liv över hela Sverige. Utan eldsjälarna som spårar
655 skidspår en kall vinternatt, som kokar kaffe till seniorföreningen på lördagsmorgonen eller tar med
656 storstadsbarnen på deras första utflykt i skogen skulle livskvaliteten kraftigt försämrats för oss alla.

657 Centerpartiet är sprunget ur dessa små gemenskaper och vet därför vad de betyder för den sociala
658 tryggheten och känslan av tillhörighet. För barn från trasiga hem kan ofta en idrottstränare vara
659 den enda förebilden, och många föreningar tar också ett stort ansvar för integration.
660 Civilsamhällets roll för social rörlighet och minskat utanförskap är oerhört viktigt och kan inte nog
661 understrykas. Civilsamhället måste få verka fritt för att utvecklas, och politiken behöver ha goda
662 anledningar för att reglera och styra det. Däremot måste politiken ibland stötta civilsamhället. Det
663 görs via enkla och transparenta regelverk, genom att i tidiga skeenden bjuda in civilsamhället till
664 dialog och genom att skapa goda villkor för alla att delta i civilsamhället. Bredd- och barnidrotten
665 bör premieras högre och det offentliga bör ha välgrundade skäl för att ta över verksamhet som det
666 civila driver.

667

668 **En bättre fungerade offentlig sektor**

669 ***Det offentliga uppdrag och storlek***

670 Den enskilda människan utgör samhällets minsta och viktigaste byggsten. Det offentliga ska därför
671 utformas för att lyfta och hjälpa den enskilda. Det är viktigt att påpeka att det offentliga inte är
672 samhället, eftersom samhället är så mycket större.

673 I dag gäller dock inte alltid detta, utan människor drabbas i allt för stor utsträckning av stelbenta
674 offentliga system. Myndigheter och kommuner behöver därför i högre grad samverka för att ge den
675 enskilda bästa möjliga service. Människor ska ha valfrihet och kvalitet i välfärden i alla kommuner,
676 och i hela Sverige ska det vara möjligt för personal eller företag att utmana det offentliga om drift
677 av olika verksamheter, vilket även har den positiva effekten att det ökar möjligheten till karriär och
678 företagande för kvinnor inom offentlig sektor.

679 I dag gör det offentliga alltför mycket som inte ingår i dess kärnuppgifter. Det offentliga ska
680 utforma spelregler och se till att dessa efterlevs. Mer av det offentliga kraft och resurser behöver

681 läggas på att garantera människors och företags trygghet, beivra brott och fusk samt motverka att
682 oseriösa aktörer utnyttjar regler och system, och mindre kraft på att konkurrera med näringslivet.

683 Det offentliga ägandet och åtagandet bör minska. Ett tydligt sådant exempel är den uppsjö
684 offentligt ägda bolag som konkurrerar med det privata näringslivet, inom områden som inte tillhör
685 kommunernas huvudsakliga verksamhet. Offentliga utförare ska som regel inte agera på den
686 konkurrensutsatta marknaden och bidra till osunda konkurrensvillkor. För att motverka detta
687 behöver konkurrenslagstiftningen skärpas och Konkurrensverket bör ha som en prioriterad uppgift
688 att utreda fall där offentliga aktörer konkurrerar mot privata företag. Vidare bör både staten och
689 kommuner göra genomlysningar av sina bolagsportföljer och avyttra hela eller de delar av bolag
690 som med fördel kan bedrivas av andra aktörer.

691 Välfärdsfusket uppskattas i dag till mångmiljardbelopp. Att kriminella personer skor sig på det som
692 ska gå till de mest utsatta i samhället är inget annat än förkastligt. Myndigheter behöver ha bättre
693 verktyg för att förhindra och beivra den här typen av brottslighet, och polisen behöver avlastas för
694 att kunna koncentrera sig på annan brottslighet. Det bör därför utredas om Försäkringskassan ska
695 ta över ansvaret från polis och åklagare att utreda brott mot våra gemensamma
696 försäkringssystem, liksom Skatteverket som i dag har ansvar att utreda skattebrottslighet. Samtidigt
697 behöver sekretessbestämmelser inom och mellan myndigheter ses över och uppdateras för en
698 effektivare brottsbekämpning.

699 ***Ett effektivt och rättvist skattesystem***

700 Det är människor och företag, inte det offentliga, som skapar och utvecklar ett lands ekonomi och
701 genom det förutsättningar för en stark välfärd. Det finns därmed inget egenvärde i att ta ut
702 skatter, utan skatter ska, förutom i vissa punkt- och miljöskattefall, tas ut för att finansiera det
703 offentliga åtagandet. De skatter som tas ut bör vara lättförståeliga, uppmuntra människor till att
704 arbeta, göra det enkelt att starta och driva företag samt styra mot ett mer hållbart och klimatsmart
705 samhälle.

706 För att öka näringslivets och människors frihet behöver skattetrycket därför sänkas. Därtill måste
707 det vara så enkelt som möjligt att göra rätt för sig. Skatteverket bör därför kontinuerligt arbeta för
708 minskad skatteadministration för privatpersoner, företag och offentliga aktörer.

709 De skattesänkningar och avdrag som genomförts har varit viktiga. De har kraftigt ökat människors
710 frihet och gjort Sverige mer konkurrenskraftigt. De har steg för steg sänkt ett av världens högsta
711 skattetryck och minskat mängden olagligt arbete och skattefusk som de mycket höga skatterna på
712 arbete gav upphov till. Livspusslet har blivit enklare för människor och företag har kunnat växa
713 snabbare på grund av ett lägre kostnadstryck.

714 För att fullt ut möjliggöra den potential och innovativa skaparglädje som finns hos människor och
715 företag behöver framtida skatteförändringar bidra till att skatterna blir lägre och skattesystemet
716 som helhet blir lättare och mindre krångligt. Långsiktiga förutsättningar och enkla regler gynnar
717 näringsliv och företag, samtidigt som det förenklar och stärker människors drivkrafter.

718 Centerpartiet kommer därför agera för ett lägre skattetryck och verka för att nya
719 skatteförändringar i så hög utsträckning som möjligt är enkla och leder till ett mer effektivt
720 skattesystem.

721 ***Starkare offentlig ekonomi***

722 Den offentliga ekonomin i allmänhet, och kommunernas ekonomi i synnerhet, kommer prövas hårt
723 framöver. En större andel äldre i relation till de som arbetar i kombination med våra
724 medicinska tekniska framsteg skapar tryck på välfärdssystemen. Detta i kombination med att raven
725 på välfärden ständigt ökar och offentlig sektor har svårt att öka sin produktivitet på samma sätt
726 som delar av näringslivet skapar stora utmaningar. Detta, i kombination med en relativt hög
727 arbetslöshet, en dåligt fungerande integration och en välfärd som är hårt sliten av coronakrisen gör
728 att Sverige står inför stora ekonomiska utmaningar framöver.

729 Samtidigt som många kommuner går med stora överskott så har andra stora strukturella
730 utmaningar. För många av kommunerna med sämst ekonomi finns små möjligheter att påverka
731 detta genom förändringar i den kommunala verksamheten, då man i många fall redan genomfört
732 de förändringar som är möjliga utan att missköta sitt åtagande mot kommuninvånarna. Det leder
733 till en ekonomisk ojämlikhet mellan kommuner och stor skillnad i skattenivå som följd.

734 Att ytterligare höja kommunalskatten för att finansiera underskott och verksamhet är inte
735 önskvärt. Skatten redan i dag ofta är högre i kommuner med underskott och på landsbygden,
736 samtidigt som den offentliga servicen ofta är lägre i dessa kommuner. Om skatten fortsätter höjas i
737 dessa kommuner riskerar konflikter mellan stad och land, samt lågskatte- och

738 högskattekommuner, att tillta. För dessa hårt ansträngda kommuner, med stora strukturella
739 utmaningar, kommer det kommunala inkomst - och kostnadsutjämningsystemet och staten
740 behöva spela en stor roll även framöver.

741 Det är samtidigt viktigt att ha med sig att mer resurser generellt, inte per definition innebär högre
742 kvalitet. Det finns stor effektiviseringspotential i kommunsektorn, och i många fall kan
743 verksamheter förbättras utan att mer resurser skjuts till. Men effektiviseringar ska inte ske genom
744 att tvinga sönderstressad personal att jobba snabbare – utan genom bättre ledarskap, ökad
745 digitalisering och ett större fokus på kärnuppgifterna. Att förbättra kvalitetsjämförelseverktyg
746 mellan kommuner är också ett viktigt verktyg för att kunna öka lärandet mellan kommuner.

747 För långsiktigt bättre ekonomi i kommuner behöver möjligheterna till ekonomisk planering
748 förbättras. Kommunchefer och kommunpolitiker vittnar om att den stora ökningen av riktade
749 statsbidrag kraftigt försvårar möjligheten till långsiktig ekonomisk planering. Små privata
750 välfärdsaktörer har inte tiden eller resurserna att söka riktade statsbidrag. De riktade statsbidragen
751 detaljstyr verksamhet och fråntar de med bäst kunskap om verksamheten makten, samtidigt som
752 de skapar en ryckighet i politiken eftersom bidrag ständigt kommer till, tas bort och skiftar syfte. Vi
753 vill därför omvandla en stor del av de riktade statsbidragen till generella statsbidrag under nästa
754 mandatperiod. De riktade statsbidrag som kvarstår vill vi i högre grad ska utgöras av
755 resultatbaserade ersättningar, likt kömiljarden. Eftersom resultatbaserade ersättningar inte
756 bedömer tillvägagångssätt utan resultat. Med större andel generella och resultatbaserade bidrag är
757 vi övertygade om att kommuners möjligheter till långsiktigt ekonomisk planering kraftigt kan
758 förbättras.

759 Är det något coronakrisen tydligt visat så är det behovet av en stark statlig ekonomi med ordning
760 och reda på finanserna. För att säkra de statliga finanserna inför framtida kriser ser vi ett behov av
761 att i bred parlamentarisk enighet stärka det finanspolitiska regelverket och strama upp
762 budgetprocessen – helt enkelt förbereda de offentliga finanserna inför nästa ekonomisk kris.
763 Centerpartiets ingångar i sådana samtal är att kraven för när riksdagen kan ta budgetdrivande
764 beslut och för att höja utgiftstaket för innevarande år skärps, samt att Finanspolitiska rådets
765 uppgift breddas till att även granska oppositionspartiernas skuggbudgetar.

766

767 **Mot en ljusare framtid**

768 Efter en hårt prövande pandemi har vår välfärd, inte minst sjukvården, stora behov. Efter ett år av
769 där medarbetare gjort heroiska insatser för att vårda människor och rädda liv förtjänar de hela
770 samhällets uppskattning och uppmuntran. Svensk välfärd kommer behöva resurser för att beta av
771 uppskjuten vård och möta de utmaningar som ligger framför oss.

772
773 Samtidigt är Sverige i stort behov av reformer som ger förutsättningar för småföretagen att skapa
774 fler jobb, inte minst för unga och utlandsfödda som drabbats hårt under pandemin. Kostnaderna
775 behöver sänkas, regelverken förbättras och företagen ges bättre förutsättningar.

776
777 Alla människor som går till jobbet varje morgon och bidrar till att samhället fungerar måste få
778 behålla mer av sin lön. Det gäller inte minst de med låga inkomster som ofta lever med knappa
779 marginaler.

780
781 När Sverige nu ska byggas starkare efter krisen är det avgörande att vår nystart blir grön, Sverige
782 ska vara ledande på klimatarbetet, genom gröna innovationer, hållbara transporter och ett
783 internationellt klimatengagemang kan Sverige ta ledartröjan globalt för en mer hållbar värld.
784 Genom att sänka skatten för dem som behöver det mest, satsa på välfärden och fokusera på
785 klimatet kan Sverige byggas starkare än någonsin förut. Centerpartiet har flera gånger förut visat
786 att det är möjligt och vi kommer göra det igen.

787

788 **Centerpartiet vill att**

- 789
- 790 • skatten kostnaderna sänks för de jobbskapande småföretagen. Skatten sänks för
791 företagen via sänkta arbetsgivaravgifter och att förenklingsregeln inom 3:12 höjs
792 och regelverket förenklas för sänkta administrativa kostnader. Enskilda
793 näringsidkare får göra friskvårdsbidrag.
- 794

- 795 • en kraftig skattesänkning med fokus på de med låga och medelhöga inkomster
796 genomförs.
797
- 798 • drivkrafterna att arbeta ökar. Försörjningsstödet bör förutsätta krav på aktivitet
799 och den som hittar ett jobb ska få behålla del av försörjningsstödet.
800 Kvalificeringsperioden in i trygghetssystemen ökar, samtidigt som taken i
801 trygghetssystemen höjs.
802
- 803 • fler onödiga regler avskaffas och hantering av tillstånd går snabbare och blir
804 billigare. Offentliga handläggningsavgifter bör minska om handläggningen går
805 utöver tidsfristen och att många regellättnader som gjorts under coronakrisen blir
806 permanenta.
807
- 808 • Sverige satsar mer på forskning och utveckling. De offentliga forskningsmedlen
809 ökar och att forskningsinstitutens roll stärks. Lärarundantagets effekter på
810 kommersialisering av forskning och innovationer utreds.
811
- 812 • offentliga data ska som regel vara öppet och fritt tillgänglig, undantaget
813 integritetskänslig information. Offentliga upphandlingar ska ske med öppen källkod
814 och myndigheter och regelverk jobba främjande och tillåtande med exempelvis
815 regulatoriska sandlådor. Konsumentskyddet och kraven på bankerna när det gäller
816 IT-relaterad brottslighet ska stärkas.
817
- 818 • Sverige snabbare får fram förnybar energi och att det svenska elnätet uppgraderas.
819 Ledtiderna för tillståndsprocesser i energibranschen halveras, och utbyggnaden av
820 förnybar energi ökar. Europas elnät kopplas samman och att det svenska elnätet
821 uppgraderas för att klara av en ökad variabel produktion och en elektrifiering av
822 samhället. Koldioxidtransparensen i energisystemet förbättras.
823
- 824 • Minska avhoppen och öka genomströmningen i den högre utbildningen, genom att
825 en mindre administrationsavgift för högre utbildning utreds.
826
- 827 • det tas fram en nationell strategi för att omvandla utsatta områden till säkra och
828 trygga stadsdelar senast 2030.
829
- 830 • en översyn av föräldraförsäkringen görs i syfte att utarbeta en modern
831 föräldraförsäkringen som ser till barnets bästa och ökar jämställdheten. r
832
- 833 • EU:s klimatmål blir mer ambitiösa och EU ETS skärps och breddas En större del av
834 svenskt och europeiskt bistånd riktas mot klimatåtgärder.
835
- 836 • Sverige inför kortare avskrivningstider på miljö- och klimatsmarta investeringar i
837 syfte att göra dessa mer intressanta och marknadsmekanismerna i miljöpolitiken
838 ökar via utökat producentansvar och avgiftsfinansierade fonder.
839
- 840 • bioekonomins roll i klimatomställningen bejakas och tillväxten i den brukade
841 skogen ökar för att nå våra klimatmål. Långsiktighet ska prägla regelverk,
842 marknaden lämnas fri för att tillåta innovation och alla delar av bioekonomin ökar
843 sin hållbarhet. Ett marknadsdrivet kvotsystem för att öka mängden återvunnen och
844 biobaserad plast införs.
845
- 846 • den som drabbas av intrång eller kraftigt påverkas av samhällsviktiga etableringar
847 ska ersättas. En översyn av ersättningsmodellerna bör göras för att öka
848 flexibiliteten i avtalsformerna samt skäligen kompensera de som drabbas.
849
- 850 • en genomlysning av möjligheterna till en långsiktigt hållbar utvinning av
851 innovationskritiska metaller och mineral görs. Mineralavgiften höjs något och
852 tillämpningen av riksintressena blir mer flexibel via att utreda möjligheten till lokalt
853 inflytande samtidigt som den del av mineralavgiften som i dag tillfaller staten bör
854 gå till lokalsamhället vars närmiljö påverkas.
855
- 856 • den gröna skatteväxlingen fortsätter och blir mer fokuserad på verkningsfulla
857 åtgärder. Att alla nedsättningar av koldioxidskatten fasas ut, samtidigt som

- 858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
- branschernas konkurrenskraft värnas och det totala kostnadstrycket inte ökar, och att nuvarande miljöskatter ses över för att stärka miljöstyrningen och minska rent fiskala inslag.
- hållbara transporter underlättas. Transportsystemet moderniseras och den fossilfria infrastrukturen byggs ut. Det blir lättare att införa trängselskatter för att finansiera utbyggd kollektivtrafik och modern infrastruktur och EU:s koldioxidstandareder skärps.
 - mer resurser läggs på förebyggande arbete där företag ges möjlighet att använda innovativa metoder. Användandet av sociala utfallskontrakt intensifieras.
 - minska osund konkurrens. Offentliga bolag som med fördel kan bedrivas av andra aktörer bör avyttras på sikt, osund konkurrens från det offentliga begränsas och fler offentliga verksamheter konkurrensutsätts. I hela Sverige göra det möjligt för personal eller företag att utmana det offentliga om drift av olika verksamheter.
 - den offentliga sektors framtida resursbehov främst möts på andra sätt än via höjd skatt. Fler resultatbaserade statsbidrag används för att möta det ökade resursbehovet. Ett regelråd för det offentliga införs med syfte att minska den offentliga byråkratin. Det finanspolitiska ramverket värnas och stärks.